

Jazyk a jazyková komunikace Český jazyk a literatura

Časová dotace: 6. ročník - 5 hodin
7. ročník - 4 hodiny
8. ročník - 5 hodin
9. ročník - 5 hodin

Charakteristika předmětu

Při výuce českého jazyka a literatury si škola i žák uvědomuje, že kvalita znalostí a užívání českého jazyka je základním znakem úrovně všeobecné vzdělanosti žáků ZŠ. Je nutné vědět, že jde o nástroj funkčního dorozumívání a integrace do lidských společností. Každý žák si uvědomuje, že znalost mateřského jazyka je prvním předpokladem úspěšného vzdělávání v dalších oblastech.

Vzdělávací oblast Český jazyk a literatura je rozdělena do složek Jazyková výchova, Komunikační a slohová výchova a Literární výchova. V Jazykové výuce si žáci osvojí spisovnou podobu českého jazyka na základě získaných vědomostí a dovedností. Směřují k přesnému a logickému myšlení a následně k přehlednému a srozumitelnému vyjadřování. Český jazyk je pro všechny žáky nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznání. V rámci Komunikační a slohové výchovy žáci chápou různá jazyková sdělení – psaná i čtená, dovedou číst s porozuměním, správně kultivovaně psát, analyzovat texty, posoudit a hodnotit obsah textů. Umí určit stavbu textu a jeho formální stránku.

Prostřednictvím Literární výchovy žáci dospějí k takovým poznatkům a cílům, které pozitivně ovlivní jejich postoje, obohatí jejich duchovní život, vypěstují si smysl pro krásu uměleckého díla, ozřejmí si životní i mravní hodnoty, které ovlivňují způsoby a rozhodování lidí. Žáci čtou s porozuměním a mají vytvořeny základní čtenářské dovednosti a návyky. Rozlišují nejdůležitější literární žánry a formy a hodnotnou literaturu od konzumní. Kromě literárních ukázek žáci alespoň v základě chápou funkci divadla, filmu, televize a ostatních médií, orientují se a vybírají si v nich z hlediska kvality a vlastního zájmu.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení:

- chápání jazyka jako svébytného historického jevu, v němž se odráží historický a kulturní vývoj národa
- sjednocující činitel národního společenství
- důležitý a nezbytný nástroj celoživotního vzdělávání

Kompetence k řešení problémů:

- rozvíjí pozitivní vztah k mateřskému jazyku a jeho chápání jako potenciálního zdroje pro rozvoj osobního a kulturního bohatství
- rozmanitými aktivitami a metodami postupného osvojování jazyka jako bohatého mnohotvárného prostředku k získávání a předávání informací,

Základní škola Paskov – Kirilovova 330
Školní vzdělávací program

k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů

Kompetence komunikativní:

- zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí
- rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- efektivní využívání informačních a komunikačních prostředků k samostatnému získávání informací z různých zdrojů
- zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření

Kompetence sociální a personální:

- vytváření příznivé atmosféry třídy
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti
- pochopení úlohy jedince ve skupině a jeho kultivovaný projev jako prostředek prosazení sebe sama
- chápání potřeby efektivní spolupráce s druhými při řešení daného úkolu
- naučit se diskutovat a zapojovat se do debaty ve třídě

Kompetence občanské:

- respektování přesvědčení druhých lidí, vážení si jejich vnitřních hodnot, schopnost vcítění se do situací ostatních lidí
- chápání a znalost základních principů, na nichž spočívají zákony a společenské normy chování a řídí se jimi
- rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání
- snaha pozitivního postoje k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost
- ochrana a respektování kulturního dědictví

Kompetence pracovní:

- naučit se organizovat si svoji práci
- využívání znalostí k dalšímu vzdělávání
- dodržování dohodnuté kvality práce, plnění povinností a závazků

Formy a metody:

- vyučovací hodina – výklad, práce s učebnicí, interaktivní tabule, výukové nástěnné mapy, výukové programy na PC, Dumy, doplňovací cvičení, referáty, reprodukce textu, jazykové příručky, obrazový materiál
- divadelní a filmové představení
- knihovnická lekce v knihovně

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**
 Vyučovací předmět: **Český jazyk a literatura – jazyková výchova**
 Ročník: **6.**

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
žák ➤ si osvojuje základní normy písemného a ústního vyjadřování ➤ pracuje s ukázkami spisovného a nespisovného jazyka ➤ používá jazykové příručky (Pravidla českého pravopisu, Slovník spisovné češtiny aj.) ➤ rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu ➤ spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova ➤ uvědomuje si potřebu spisovné výslovnosti ve veřejném projevu ➤ volí vhodné zvukové jazykové prostředky pro určitý komunikační záměr ➤ správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov ➤ skloňuje vlastní jména v regionu	Úvod o českém jazyce jazykové příručky Zvuková stránka jazyka Zvuková stránka slova a věty - zásady spisovné výslovnosti Pravopis Slovo a jeho stavba Zvuková stránka jazyka Tvarosloví Ohebné slovní druhy Podstatná jména a jejich mluvnické kategorie (rod,	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Jsme Evropané D: Pravěk – nejstarší období lidské společnosti (vznik řeči, dorozumívání, předávání informací) HV: Hudební výrazové prostředky Multikulturní výchova – Lidské vztahy	

Základní škola Paskov – Kirilovova 330
Školní vzdělávací program

➤ chápe rozdíl mezi pomnožnými a hromadnými jmény a jejich mluvnickým číslem ➤ tvoří spisovné tvary přídavných jmen, zájmen a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci ➤ vyhledává a určuje zájmena ➤ skloňuje zájmena a nezaměňuje jejich tvary ➤ používá číselné výrazy v textu ➤ rozlišuje mluvnické kategorie sloves ➤ užívá spisovné tvary podmiňovacího způsobu ➤ vyhledává základní a rozvíjející větné členy ➤ užívá základní principy skladby ➤ rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě jednoduché ➤ rozlišuje větu hlavní a vedlejší ➤ určuje počet vět v souvětí podle počtu přísudků ➤ ➤ spojuje věty nejobvyklejšími spojovacími výrazy ➤ užívá interpunkce v psaném projevu	číslo, pád a vzor) dvojné číslo Přídavná jména (druhy, skloňování, vzory, stupňování) Zájmena (druhy, skloňování zájmen osobních) skloňování zájmen ukazovacích a přivlastňovacích (orientačně) Číslovky (druhy, skloňování) Slovesa (základní mluvnické kategorie, tvar určitý a neurčitý) Skladba Jednoduchá věta – stavba věty, část podmětná a přísudková Základní větné členy - druhy podmětu a přísudku Rozvíjející větní členy Skladební dvojice (shoda, řízenost, přimykání) Věta jednoduchá a souvětí Určování věty hlavní a vedlejší, interpunkce v souvětí Všeobecné větné rozbory	OV: vztah ke svému regionu, k vlasti a jejímu jazyku (vlastní jména) Mediální výchova: Fungování médií ve společnosti, tvorba a stavba mediálního sdělení Osobnostní a sociální výchova – Osobnostní rozvoj Jazykový projev jako součást duševního a fyzického zdraví	
---	---	--	--

Jazyk a jazyková komunikace
Český jazyk a literatura- komunikační a slohová výchova
6.

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
Žák ➤ formuluje a vyjadřuje své myšlenky a postoje v logickém sledu, snaží se dorozumívat kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci ➤ sestavuje osnovu heslovitě i pomocí vět ➤ souvisle převypráví svými slovy obsah jednoduchého textu ➤ pojmenovává předměty a zná jejich vlastnosti a využití při práci ➤ popisuje jednotlivé kroky v časové posloupnosti ➤ sestavuje zprávu a oznámení ➤ informuje o akcích a událostech ➤ formuluje hlavní myšlenky zajímavých textů z různých oblastí ➤ zpracovává výtah odborného textu z učebnice 6. ročníku ➤ stylizuje dopis soukromého i úředního charakteru ➤ orientuje se v předepsaných tiskopisech ➤ vyplňuje objednávku (např. časopisu) ➤ účelně využívá moderní počítačovou techniku	Sloh a komunikace Sloh- slohové útvary a postupy Vypravování – vlastní příběh Osnova - časová posloupnost Popis předmětu Popis naší školy Popis pracovního postupu Popis děje Zpráva a oznámení Jak se učíme – hlavní myšlenky textu Výpisky a výtah Dopis – osobní a úřední Objednávka Telefonní a elektronická komunikace	ŠPZ: život ve škole VV: Výroba loutek – popis pracovního postupu D, Z, PŘ, F: výpisky a výtah, hlavní myšlenky odborného textu	

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**
 Vyučovací předmět: **Český jazyk a literatura – literární výchova**
 Ročník: **6.**

<i>Výstup</i>	<i>Učivo</i>	<i>Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty</i>	<i>Poznámky</i>
žák ➤ rozlišuje základní literární druhy a žánry ➤ reprodukuje přečtený text ➤ se seznamuje s regionálními pověstmi ➤ vytváří vlastní výtvarný doprovod k literárním textům ➤ zná hlavní představitele literárních žánrů – pohádek, pověstí a bajek ➤ seznámí se s významnými autory české literatury 19. století ➤ čte s porozuměním ➤ vyhledává neznámá slova v jazykových příručkách ➤ stručně reprodukuje obsah přiměřeně složitého textu ➤ vnímá kladné charakterové vlastnosti dospělých, dětí, vztahy mezi dětmi ve své třídě ➤ srovnává mezilidské vztahy v době ohrožení ➤ zná základní literární teorii – literatura populárně naučná ➤ chápe na základě ukázek vztah ke zvířatům	Literatura a její význam a rozdělení Mýty, báje, pohádky, pověsti, rozdíly mezi jednotlivými literárními útvary druhy pohádek, regionální pověsti Bajka – klasické a moderní Z české literatury 19. století – největší čeští autoři 19. století Cestopisná a dobrodružná literatura – o dávné historii Země Cesta a putování Příběhy odvahy a dobrodružství hrdinství dospělých i dětí, jejich vlastnosti Svět lidí a svět zvířat – vztah ke zvířatům a k lidem,	D: báje, mýty, pověsti starověkých států vztah k minulosti naší obce Výchova demokratického občana – Občan, občanská společnost a stát D: život v pravěku, nejstarší starověké státy Osobnostní a sociální výchova – Osobnostní a sociální rozvoj - mezilidské vztahy (ukázky napomáhají utváření dobrých mezilidských vztahů)	

Základní škola Paskov – Kirilovova 330
Školní vzdělávací program

➤ zná základní literární teorii – literární hrdina ➤ volně reprodukuje přečtený text ➤ používá spisovný jazyk při svém vyjadřování ➤ rozumí používání nespisovných výrazů v literární tvorbě ➤ vyhledává v textu neznámé výrazy ➤ chápe význam moudrého bláznovství ➤ ovládá techniku čtení, čte plynule, pozorně ➤ rozlišuje základní výrazové formy prózy a poezie	věrnost a statečnost zvířat Maléry a patálie humor v literatuře pro děti a mládež maléry a průšvihy v životě lidí Úsměvy a šibalství – ukázky z české i světové prózy a poezie s úsměvnou tematikou nonsensová literatura kocourkovská tradice královští šašci, moudří blázni úsměvná poezie českých autorů	Multikulturní výchova - Lidské vztahy - mezilidské vztahy (rozvoj smyslu pro spravedlnost, toleranci, respekt) rozvoj aktivity, fantazie, bystrosti, chuti objevovat a radovat se	
---	--	--	--

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**
 Vyučovací předmět: **Český jazyk a literatura – jazyková výchova**
 Ročník: **7.**

<i>Výstup</i>	<i>Učivo</i>	<i>Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty</i>	<i>Poznámky</i>
žák ➤ využívá znalostí o podstatných jménech konkrétních a abstraktních v projevu ústním i písemném ➤ nepoužívá nadbytečně zájmena ukazovací ve svém projevu a rozlišuje vhodně zájmena vztažná ➤ převádí slovesa z činného do trpného rodu a naopak ➤ rozlišuje neohebná slova a vyhledává je v textu ➤ využívá příslovečných spřežek ➤ volí nejvhodnější předložky a spojky v souvětí ➤ procvičuje a ověřuje správnost psaní velkých písmen, orientuje se ve svém městě (názvy důležitých budov, ulic aj.) ➤ vyhledává rčení, slova jednoznačná, mnohoznačná ➤ užívá ve větách synonyma, antonyma a homonyma ➤ využívá termínů z jiných vyučovacích předmětů ➤ užívá složená slova (rozdíl mezi ČJ a CJ)	Tvarosloví Podstatná jména Přídavná jména Zájmena - skloňování a užívání vztažných tvarů zájmen (jenž) Slovesa a jejich mluvnické kategorie, některé obtížné tvary sloves Slova neohebná Příslovce - stupňování, příslovečné spřežky Předložky, spojky, částice, citoslovce Pravopis Psaní velkých písmen ve vlastních jménech Význam slov Věcný a mluvnický význam slova, sousloví, rčení, slova jednoznačná, mnohoznačná, citově zabarvená, synonyma, antonyma a homonyma odborné názvosloví Slovní zásoba a tvoření slov obohacování slovní zásoby odvozování, skládání a zkracování slov	Multikulturní výchova - multikultura Výchova k myšlení V evropských a globálních souvislostech Jsme Evropané ČJ: srovnání ČJ a CJ (výslovnost, přízvuk, intonace), rozdíl ve složených slovech ČJ a NJ	

Základní škola Paskov – Kirilovova 330
Školní vzdělávací program

➤ rozlišuje otázky zjišťovací a doplňovací ➤ ovládá interpunkci za oslovením, psaní čárky mezi hlavními a vedlejšími větami ➤ rozlišuje věty a větné ekvivalenty ➤ určuje ve větě podmět a přísudek vyjádřený různými způsoby ➤ chápe vztahy a závislosti mezi větnými členy ➤ nahrazuje větné členy vedlejšími větami a naopak ➤ vyhledává spojovací výrazy	přejímání z jiných jazyků Skladba Druhy vět podle postoje mluvčího Věta jednočlenná, dvojčlenná, větné ekvivalenty druhy vět a větných ekvivalentů podle funkce Základní větné členy holé, rozvité, několikanásobné vyjádření podmětu různými slovními druhy vyjádření přísudku (slovesný, slovesný složený, jmenný se sponou) Rozvíjející větné členy předmět, přívlastek, příslovečné určení, doplněk, přístavek různé typy přívlastků a příslovečných určení Druhy vedlejších vět podmětná, přísudková, předmětná, přívlastková, příslovečná, doplňková	D: slova zastaralá, zaniklá, vstup do EU – nová slova, vliv zemí EU, vznik nových pojmenování Mediální výchova – Stavba mediálních sdělení, Fungování a vliv médií ve společnosti	
--	--	---	--

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**
Vyučovací předmět: **Český jazyk a literatura – komunikační slohová výchova**
Ročník: **7.**

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
žák ➤ uvědomuje si potřebu spisovné výslovnosti ve veřejném projevu ➤ dorozumívá se kultivovaně, výstižně jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci ➤ cvičí se ve schopnosti popisovat předměty, postupy ➤ pracuje s odborným textem, rozlišuje podstatné od méně závažného ➤ učí se chápat časové vztahy, posloupnost, návaznost, sestavuje výčet materiálu a pomůcek ➤ vystihne povahu člověka, jeho schopnosti, zvláštnosti a zájmy ➤ sestaví vlastní životopis ➤ formuluje ústní a písemnou žádost ➤ rozlišuje v textu podstatné a okrajové informace ➤ posuzuje úplnost a neúplnost sdělení ➤ odliší spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá svých poznatků v komunikaci	Opakování učiva o slohu slohové útvary, postupy, využití Vypravování - z knih, vlastní zážitky, podle osnovy, na zadaná slova aj.) Popis Popis uměleckých děl, výrobků a pracovních postupů Líčení a popis děje Charakteristika vnitřní, vnější, přímá, nepřímá rozdíl mezi popisem osoby a charakteristikou Životopis Žádost Výtah formy a metody písemných záznamů z textu	Osobnostní a sociální výchova – Osobnostní rozvoj Morální rozvoj Mediální výchova – vnímání autora mediálních sdělení Mediální výchova – Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení – vnímání jazyka, obrazu, zvuku, kritické hodnocení D:charakteristika Karla IV. D:životopis Jana Husa Výtah z odborného textu Mediální výchova – Práce v realizačním týmu	

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**
Vyučovací předmět: **Český jazyk a literatura – Literární výchova**
Ročník: **7.**

<i>Výstup</i>	<i>Učivo</i>	<i>Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty</i>	<i>Poznámky</i>
žák ➤ chápe rozdíly mezi fantazií a lží ➤ jednoduše popisuje strukturu literárního díla ➤ zaznamenává hlavní myšlenky textu ➤ reprodukuje hlavní myšlenku a téma díla ➤ chápe rozdíl mezi láskou a přátelstvím, druhy lásky ➤ vyhledává literární díla, jejichž hlavním tématem je přátelství a láska ➤ rozlišuje literární fikci od skutečnosti ➤ charakterizuje jednotlivé literární druhy a žánry - báje, pověsti, legendy, pohádky ➤ zná hlavní vývojová období nejstarší národní a světové literatury ➤ rozumí dramatické tvorbě, druhům divadelních her, loutkovému divadlu a jeho úkolům ➤ seznámí se s pojmy renesance a humanismus	Vznik a význam literatury V krajinách fantazie moderní pohádky a bajky – současnost a fantazie O přátelství a lásce dva základní lidské vztahy v nejrůznějších podobách (přátelství mezi vrstevníky, lásku k rodičům, k vlasti, milostný cit apod.). Staré příběhy – věčná témata eposy, pověsti, báje, legendy, pohádky – nejstarší literární památky Počátky českého písemnictví – životopisy svatých, duchovní písně Počátky českého divadla – loutkové divadlo Renesance a humanismus v literatuře	Mediální výchova – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Multikulturní výchova – Lidské vztahy Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Objevujeme Evropu a svět D: dějiny starověkých civilizací VV, HV: vztah světové a české kultury D: naše národní dějiny D: osobnost M. J. Husa VV: loutky D: renesance a humanismus VV: renesanční umění	

Základní škola Paskov – Kirilovova 330
Školní vzdělávací program

➤ orientuje se ve vývojových obdobích ➤ vnímá charakterové vlastnosti lidí ➤ srovnává mezilidské vztahy ➤ pracuje s cizími pojmy, používá slovník cizích slov	Česká barokní literatura Nikdy se nevzdávej – souboje, prohry, vítězství hrdinství dětí a dospělých Jak jsem potkal lidi cestování, poznání, cestopisy, život příslušníků různých národů	D: J. Gutenberg - knihtisk D: osobnost J. A. Komenského VV: barokní umění Osobnostní a sociální výchova – Osobnostní rozvoj Morální rozvoj Člověk a zdrav: odpovědné chování, předcházení úrazů Mediální výchova – Fungování a vliv médií ve společnosti - pravidla veřejné komunikace, dialogu (žurnalista, reportér)	
--	---	---	--

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**
 Vyučovací předmět: **Český jazyk a literatura – jazyková výchova**
 Ročník: **8.**

<i>Výstup</i>	<i>Učivo</i>	<i>Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty</i>	<i>Poznámky</i>
žák ➤ odlišuje spisovný a nespisovný jazykový projev (nářečí, obecnou češtinu) a chápe jejich funkčnost v dané komunikační situaci ➤ má přehled o slovanských a světových jazycích ➤ samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími jazykovými příručkami ➤ rozumí slovům cizího původu a nahrazuje je slovy domácími ➤ zvládá pravopis nejpoužívanějších slov cizího původu ➤ používá samostatně různé typy slovníků pro určení významu slova ➤ využívá cizí slova v jazykových projevech ➤ běžně používá jmenné a slovesné kategorie v jazykovém projevu mluveném i psaném, umí	Obecné výklady o českém jazyce -slovanské jazyky -útvary českého jazyka -jazyková kultura -obohacování slovní zásoby -práce s Pravidly českého pravopisu Tvarosloví Slova přejatá -výslovnost a pravopis slov cizích a přejatých -práce se slovníky Podstatná jména -skloňování jmen obecných, přejatých a cizích - vlastních jmen Opakování přídavných jmen a zájmen Slovesa -slovesný vid, vidové dvojice	D, Z, PŘ, F, CH: využití vět z odborných textů Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Jsme Evropané (specifické rysy různých jazyků, naslouchání druhým, význam užívání cizího jazyka) Mediální výchova: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	

Základní škola Paskov – Kirilovova 330
Školní vzdělávací program

rozpoznat vhodné tvary pro jednotlivé komunikační styly ➤ v písemném projevu zvládá pravopis morfologický, slootovorný i lexikální ➤ rozezná větu jednoduchou a souvětí, různé druhy souvětí, věty hlavní a vedlejší ➤ má přehled o všech větných členech ➤ rozlišuje větné členy podle vztahů jednotek ve větě ➤ rozeznává několikanásobný větný člen a určí jeho druh ➤ chápe větné vztahy v souvětí rozezná vzájemné vztahy mezi větami ➤ provádí rozbor věty i souvětí ➤ graficky znázorní stavbu věty i souvětí ➤ nahradí větný člen vedlejší větou a naopak ➤ chápe význam interpunkce, používá interpunkci ve větě jednoduché i v souvětí	-slovesný rod -slovesný kmen přítomný a minulý Využití různých slovesných tvarů Pravopis koncovek jmen a sloves Skladba Opakování učiva o skladbě probraného v minulých ročnících -stavba věty -věta jednočlenná, dvojčlenná -věta jednoduchá -základní větné členy -rozvíjející větné členy -několikanásobné větné členy -poměry mezi několikanásobnými větnými členy Interpunkce ve větě jednoduché Slova, která nejsou větnými členy - samostatný větný člen - vsuvka - věta neúplná Souvětí -souřadné a podřadné -druhy vedlejších vět -poměry mezi větami v souřadném spojení		
--	--	--	--

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**
Vyučovací předmět: **Český jazyk a literatura – komunikační a slohová výchova**
Ročník: **8.**

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
žák ➤ vnímá výstavbu souvislého textu a různé způsoby jeho členění ➤ komunikuje výstižně, využívá vhodných jazykových a stylistických prostředků pro danou komunikační situaci ➤ používá vhodné jazykové prostředky pro charakteristiku ➤ pojmenovává jednotlivé vlastnosti a podává ucelené informace o charakteru popisovaného literárního hrdiny ➤ rozlišuje různé druhy popisu, popisuje předmět, umělecké dílo, pracovní postup ➤ pojmenovává vlastnosti a postupuje v časovém sledu ➤ odlišuje prvky líčení a popisu ➤ využívá vhodné výrazy k vyjádření svých citů, pocitů a nálad ➤ používá vhodné jazykové prostředky pro odborný slohový styl ➤ odlišuje v textu fakta od názorů a hodnocení ➤ formuluje základní myšlenky textu, vytváří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z textu	Opakování -slohové útvary, postupy, využití - Od popisu k charakteristice -rozdíly mezi popisem a charakteristikou -rozlišení charakteristiky vnější a vnitřní - Charakteristika literárních postav -využití vhodných jazykových a stylistických prostředků -nejoblíbenější literární postava a její charakteristika Popis -zpracování osnovy -subjektivně zabarvený popis Líčení -využití jazykových a stylistických prostředků -rozdíly mezi popisem a líčením - Výklad -odborné jazykové prostředky Výtah -práce s odborným textem	Osobnostní a sociální výchova: Osobnostní rozvoj, Sociální rozvoj, Morální rozvoj D: Popis stavebního slohu (baroko) Mediální výchova: Stavba mediálních sdělení, Fungování a vliv médií ve společnosti D, Z, PŘ, F, CH: výtah z odborných textů	

Základní škola Paskov – Kirilovova 330
Školní vzdělávací program

➤ rozliší subjektivní a objektivní sdělení ➤ vyjadřuje postoj a názor odpovídajícími stylistickými a jazykovými prostředky ➤ zamýšlí se nad problémy ➤ využívá řečnické otázky ➤ rozliší komunikační záměr partnera v hovoru - uvědomuje si místo kultury v procesu utváření osobnosti člověka	Úvaha -vlastní zkušenosti, názory -řečnické otázky Shrnutí o slohu -různé slohové útvary v literárních ukázkách	*Olympiáda z českého jazyka *Korespondenční soutěž	
---	---	--	--

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**
 Vyučovací předmět: **Český jazyk a literatura – literární výchova**
 Ročník: **8.**

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
žák ➤ chápe význam náboženství v nejstarších dobách a rozumí problémům a rozdílům mezi světovými náboženstvími v současnosti ➤ rozlišuje literární druhy a žánry – epika, lyrika, drama ➤ rozlišuje dramatické žánry ➤ zná hlavní vývojová období starší národní a světové literatury ➤ zná typické představitele vývojových období starší české a světové literatury	Rozdělení literatury Nejstarší literatura, Bible, biblické příběhy, apokryf. (K. Čapek, I. Olbracht) Divadlo, dramatické žánry Antická literatura Starší česká lyrika Ukázky staré francouzské, italské, španělské a ruské literární tvorby Knihy a jejich vydavatelství Národní obrození J. Dobrovský, J. Jungmann Národní divadlo Romantismus v literatuře (historický román, epitař, poéma, oxymorón, balada) A. Dumas st., V. Hugo, A.S. Puškin K. H. Mácha – představitel romantismu	D – starověké kultury Hv – opera., opereta, muzikál, melodram, divadelní revue D – kultura středověku a renezanace Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Jsme Evropané Mediální výchova: Stavba mediálních sdělení D – období baroka, jezuité - období klasicismu Mediální výchova: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Fungování a vliv médií ve společnosti Vv, D – architektura a umělecká výzdoba Národního divadla	Recitace částí Máje a Kytice

rytmus, volný verš ➤ pojmenuje typické filmové prostředky – scénář, režisér atd. ➤ chápe úkol literatury v době lidské nesvobody ➤ chápe, proč mnozí spisovatelé stojí na straně těch nejchudších ➤ odsuzuje válečné běsnění přinášející utrpení ➤ chápe situaci v ČSSR v 80. letech 20. stol. a vztah k SSSR ➤ samostatně vyhledává informace v běžně dostupné literatuře o lidech ze současnosti s všestranným múzickým nadáním ➤ chápe jazyk literárního díla – obrazná pojmenování, personifikaci apod. ➤ vyhledává nespisovné výrazy a jejich užití v literárním textu ➤ volně reprodukuje přečtený text ➤ rozlišuje literaturu „hodnotnou“ a „konzumní“ ➤ rozpozná základní rysy typické pro autora	K. J. Erben Realismus v literatuře Ch. Dickens, A. P. Čechov České noviny v 19. století K. H. Borovský (epigram, elegie) J. Neruda (fejeton, povídky, básně) Literatura přelomu 19. a 20. stol. P. Bezruč - Slezské písně (sociální balada) F. Šrámek Válečná literatura Česká i světová humoristická literatura čeští a světoví autoři humoristických děl K. Biebel, V. Vančura, I. Kraus, Z. Jírotka, Z. Svěrák, R. Lewis, B. Mc Donaldová Jazyková komika aforismus autoři, kteří si pohrávají s jazykem J. Werich, J. Voskovec – divadlo, hudba	filmové představení – Kytice filmové zprac. Olivera Twista Osobnostní a sociální výchova: Osobnostní rozvoj, Sociální rozvoj, Morální rozvoj Mediální výchova: Vnímání autora mediálních sdělení Ov, Z – místa související s P. Bezručem v regionu Mediální výchova:	
--	---	---	--

➤ pracuje s pojmy aforismus, satira apod. ➤ rozpozná různé možnosti využití jazykových prostředků ➤ pracuje s dramatickou formou literárního díla ➤ zná dřívější i současná divadla malých forem ➤ zabývá se grafickou podobou básně ➤ rozpozná druhy melodie ve verších ➤ pracuje s pojmy sci-fi a fantastická literatura ➤ tvoří vlastní fantastickou povídku ➤ rozlišuje jednotlivé literární žánry, které jsou si podobné	J. Suchý, J. Šlitr, Z. Svěrák autoři písňových textů – M. Eben, K. Plíhal Science fiction D. Bilenkin L. Souček E. von Däniken J. Nesvadba R. C. Clarke	Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Vnímání autora mediálních sdělení F, Ch – pojmy vyskytující se ve sci-fi D – období 2. svět. války Z – svět. náboženství, buddhismus Multikulturní výchova: Kulturní difference, Lidské vztahy Environmentální výchova: Vztahy člověka k prostředí
---	--	---

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**
Vyučovací předmět: **Český jazyk a literatura – jazyková výchova**
Ročník: **9.**

<i>Výstup</i>	<i>Učivo</i>	<i>Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty</i>	<i>Poznámky</i>
žák ➤ rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití ➤ má přehled o slovanských a světových jazycích ➤ pracuje s ukázkami starších i současných textů ➤ registruje přízvuk, správně vyslovuje hlásky a hláskové skupiny ➤ správně moduluje souvislou řeč, člení ji (pauzy, frázování) ➤ volí vhodné zvukové jazykové prostředky pro určitý komunikační záměr ➤ rozliší v textu a doloží na příkladech nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov ➤ chápe příčiny vzniku nových slov a způsoby obohacování slovní zásoby ➤ určuje věcné významy slov, využívá znalostí o jazykové normě ➤ v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný i morfologický	Obecné výklady o českém jazyce Vývoj českého jazyka - Vznik a vývoj českého jazyka - Útvary českého jazyka - Jazykověda, jazyková kultura Zvuková stránka jazyka - Spisovná výslovnost Nauka o slově Tvoření slov Pravopis lexikální, tvaroslovný Slovní zásoba a význam slov Tvarosloví - Slovní druhy ohebné a neohebné - podstatná jména skloňování cizích vlastních jmen - psaní velkých písmen ve vlastních jmenech a názvech - přídavná jména, zájmena, číslovky	D,Z.Př,Ch: využití slov a vět z odborných textů Multikulturní výchova: Multikulturalita (rysy různých jazyků, význam cizích jazyků) Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - jsme Evropané Mediální výchova: Stavba mediálních sdělení Mediální výchova: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení. Fungování a vliv médií ve společnosti, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality.	

Základní škola Paskov – Kirilovova 330
Školní vzdělávací program

➤ používá samostatné výkladové a jiné slovníky pro určení významu slov ➤ skloňuje podstatná jména obecná i vlastní ➤ používá správně tvary zájmen a číslovek ➤ orientuje se v pravopise vlastních jmen ➤ v písemném projevu zvládá pravopis morfologický, slovotvorný i lexikální ➤ využívá znalostí o jazykové normě ➤ využívá různé slovní druhy vhodné jako spojovací výrazy ve větě jednoduché a souvětí ➤ určuje větné členy a jejich vztahy ve větě ➤ ovládá pravopisné jevy lexikální, morfologické a syntaktické ve větě jednoduché a souvětí ➤ vyhledává a rozlišuje záporny v textu ➤ hledá rozdíly ve stavbě věty a souvětí ➤ určuje druhy vedlejších vět a souvětí ➤ využívá znalostí o oslovení, vsuvce, větě neúplné ➤ uplatňuje vhodné metody při práci s větou jednoduchou a souvětím ➤ zvládá syntaktické zásady tvoření vět a souvětí ➤ pracuje samostatně s větou jednoduchou i souvětím na všech úrovních	- Slovesa a jejich tvary, slovesné třídy a vzory - přechodníky - mluvnické významy jmen a sloves Skladba - Věta jednoduchá – vztahy mezi slovy ve větě, větné členy - věty s podmětem a věty bez podmětu; větné ekvivalenty a jejich funkce - samostatný větný člen, osamostatněný větný člen, elipsa - zápor ve větě - věta a souvětí - souvětí pořádné - tvoření vět / valence sloves/ - hlavní zásady českého slovosledu - Stavba textová - souvětí souřadné, poměry mezi hlavními větami - vsuvka - prostředky návaznosti v jazykových projevech		
--	--	--	--

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**
Vyučovací předmět: **Český jazyk a literatura – komunikační a slohová výchova**
Ročník: **9.**

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
Žák ➤ člení text do odstavců podle osnovy ➤ zpracovává osnovu výkladu na základě výběru vhodných jazykových prostředků ➤ popisuje složitější pracovní postupy a umělecká díla ➤ odlišuje prvky vypravování, líčení, popisu apod. ➤ zpracovává úvahu, uplatňuje své zkušenosti, názory a postoje ➤ píše krátký fejeton na aktuální téma ➤ připravuje krátký proslov ➤ uspořádá diskusi na aktuální téma ➤ zapojí se do diskuse, řídí ji ➤ využívá zásad komunikace a pravidel dialogu ➤ vyhledává různé slohové styly z učebnic, beletrie, novin a časopisů ➤ zamýšlí se nad problémy ➤ využívá řečnické otázky ➤ dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro	Slohotvorní činitelé Mluvené a psané texty Slohové útvary, postupy, využití - vypravování – samostatný projev - popis - práce se slovy, nahrazování synonymy - jednotlivé druhy popisu - jazykové a stylistické prostředky Oficiálnost projevu a formální vyjadřování Sloh a funkce textů Některé publicistické útvary - úvaha - komentář - fejeton - reportáž - rozhovor – pravidla monologu a dialogu - přesvědčování a manipulace	Vv: Popis uměleckého díla z období konce 19. a poč. 20. stol. D: Smysl a podstata /úvaha/ Hv: Divadla malých forem /divadelní jazykový projev/ Osobnostní a sociální rozvoj: Schopnost sebepoznání, sebepojetí a poznávání lidí, kreativita, mezilidské vztahy, komunikace, soutěže. Mediální výchova: Využití dokumentů jako zdroje informací, věcná správnost a přesnost sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality. Fejeton -ukázky fejetonů v tvorbě literárních umělců	

Základní škola Paskov – Kirilovova 330
Školní vzdělávací program

dané téma ➤ využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a tvořivé práci s textem i k vlastnímu tvořivému psaní ➤ rozliší manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujme k ní kritický postup ➤ uvědomuje si důležité místo vzdělávání a poznávání ve svém životě profesním i soukromí		Mediální výchova: využití vlastních schopností v týmové práci v redakčním kolektivu – školní časopis Příspěvky do školního časopisu, soutěží	
--	--	---	--

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**
Vyučovací předmět: **Český jazyk a literatura - literární výchova**
Ročník: **9.**

Výstup	Učivo		Poznámky
žák ➤ uvědomuje si krásu a náročnost češtiny – srovnání s Aj ➤ opakuje a osvojuje si znalosti o moderní pohádce ➤ tvoří vlastní literární text ➤ doplňuje si vědomosti o filmu dle literárních předloh ➤ reprodukuje část textu bezchybně za použití literárních pojmů ➤ seznamuje se se samizdatem ➤ kriticky hodnotí pomocí literárních ukázek a vlastní zkušenosti vztah učitel – žák ➤ prohlubuje si znalosti z nižších ročníků o humoru, satíře, nadsázce atd. ➤ rozlišuje jednotlivé literární žánry – pohádka, povídka, verš, román, drama ➤ vyhledává informace pomocí Slovníku čes. spisovatelů aj. příruček o spisovatelích –	Chvála vypravěčství největší spisovatelé 20. a 21. století D. Lifschnitz, J. Werich, V. Kalina, J. Brdečka, K. Čapek J. Hašek, B. Hrabal, P. Kohout, E. Hakl, P. Rut Literární a dramatické žánry Naruby J. Suchý, B. Brecht, E. Frynta, I. Vyskočil, R. Křesťan J. Smetanová, M. Viewegh, P. Jarchovský, R. Fulghum Umělecké směry a literatura na přelomu 19. a 20. století Meziválečná literatura Vize a fantazie K. Čapek, V. Vančura, K. Poláček, F. Jánský Osudy M. Šolochov, Umělecké směry a poezie 20. století Poezie - česká – F. Gellner, J. Wolker, V. Nezval, J. Kainar,	D:Vývoj jazyka v období 1. pol. 20. stol. Hv:Divadla malých forem /divadelní jazykový projev/ Výchova k myšlení v evropských souvislostech: lidová slovesnost, zvyky a tradice různých národů	

překladatelích ➤ pracuje s odbornou terminologií v oblasti dramatické tvorby ➤ orientuje se v divadelní tvorbě 20. a 21. století ➤ zná nejvýznamnější české divadelní scény – ➤ dovede vysvětlit význam písňové tvorby v divadelních představeních – muzikál ➤ vytváří vlastní básně, přednáší vhodnou poezii ➤ zná všechny zvukové prostředky poezie – rytmus, rým, volný verš ➤ zná úspěchy české poezie ve světě (j. Seifert – Nobelova cena) ➤ ústně i písemně formuluje dojmy z četby ➤ vyjádří svůj názor na shlédnuté divadelní představení ➤ zapojuje se do sledování televizních pořadů, kriticky je hodnotí a rozlišuje kulturu „hodnotnou“ a „konzumní“ ➤ samostatně vyhledává informace o autorech a dílech ve školní knihovně a na internetu ➤ reprodukuje přečtený text ➤ popíše strukturu a jazyk literárního díla ➤ zná základní literární druhy	J. Seifert, V. Hrabě - regionální – V. Závada, P. Bezruč, „ - světová – Li Po, J. Prévert Písňe a písničkáři K. Kryl, J. Nohavica, J. Dědeček, M. Eben, B. Okudžava Legendy českého divadla 20. st. Avantgardní divadlo - Osvobozené divadlo Divadla malých forem, Divadlo – písňové texty J. Voskovec – J. Werich, J. Suchý – J. Šlitr, L. Smoljak – Z. Svěrák, M. Lasica – J. Satinský Exilová a samizdatová literatura Osudy O. Pavel, Z. Salivarová, T. Fabiánová Významné směry současné literatury Literatura hodnotná a konzumní Využití digitálních medií – literatura na internetu, Literární servery	Ostravsko (Závada, Bezruč) Recitační soutěž HV: Divadelní jazykový projev Osvobozené divadlo D: Kultura meziválečného období HV: Technika v hudbě (odborné názvosloví Mediální výchova: Využití potenciálu kulturních zařízení jako zdroje informací, kvalitní zábavy a naplnění volného času – Divadlo loutek (1 x ročně) Výchova demokratického občana: Obhajoba a dodržování lidských práv, odsouzení válečného běsnění, škola – model demokratického partnerství	
--	---	---	--

Základní škola Paskov – Kirilovova 330
Školní vzdělávací program

a žánry a jejich výrazné představitelé ➤ orientuje se v základních literárních směrech a jejich představitelích v české a světové literatuře			
---	--	--	--